

XORIJIY TILLARNI O'QITISHDA MADANIYATLARARO MULOQOT KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISH

Abduhalilova Marjona

O'zDJTU Ingliz tili 3-fakulteti talabasi

Ilmiy maslaxatchi: G'ulomova Raykhona

O'zDJTU katta o'qituvchisi

Annotatsiya. Ushbu maqola xorijiy tillarni o'qitishda madaniyatlararo muloqot kompetensiyasini ko'rib chiqadi. Globalizatsiya jarayonida xorijiy tillar nafaqat til bilimi, balki turli madaniyatlarni tushunish va ularga hurmat bilan qarashni ham talab etadi. Maqolada madaniyatlararo muloqot kompetensiyasi (MMK) ning asosiy komponentlari, xorijiy tillarni o'rganish jarayonida uning roli, shuningdek, tadqiqotlar va statistik ma'lumotlar keltirilgan. Shuningdek maqola xorijiy tillarni o'qitishda MMK ni rivojlantirishga qaratilgan amaliy tavsiyalarni ham o'z ichiga oladi.

Kalit so'zlar: Globalizatsiya, kommunikatsiya, empatiya, muloqot strategiyalari, interaktiv metodlar, loyihalar asosida ta'lim

Abstract. This article examines the importance of developing intercultural communication competence in foreign language teaching. In the process of globalization, foreign languages require not only language knowledge, but also understanding and respect for different cultures. The article presents the main components of ICC, its role in the process of learning foreign languages, as well as research and statistical data. The article also includes practical recommendations aimed at developing ICC in foreign language teaching.

Key words: Globalization, communication, empathy, communication strategies, interactive methods, project-based education

Kirish

Globalizatsiya jarayoni zamonaviy jamiyatda xorijiy tillarni o'rganishning ahamiyatini yanada oshirmoqda. Xorijiy tillar nafaqat kommunikatsiya vositasi, balki madaniyatlararo muloqotning asosiy omili sifatida ham xizmat qiladi. Madaniyatlararo muloqot kompetensiyasi(MMK) xorijiy tillarni o'rganish jarayonida muhim rol o'ynaydi, chunki u nafaqat til bilimi, balki boshqa madaniyatlarni tushunish va ularga hurmat bilan qarashni ham o'z ichiga oladi. Madaniyatlararo muloqot kompetensiyasi-bu turli madaniyatlar vakillari o'rtasida samarali va ijobiy muloqot o'rnatish qobiliyatidir. Bu kompetensiya quyidagi asosiy komponentlardan iborat:

Har bir mavzu aniq ma'lumot va dalillar bilan keltirilganda yana ham ravshanroq yoritiladi albatta. Aynan xorijiy tillarni o'qitishda MMK ni rivojlantirish mavzusida ham bugunga qadar bir qancha tadqiqotlar amalga oshirilgan. Masalan, 2020-yilda o'tkazilgan tadqiqotda 500 ta talabadan olingan ma'lumotlarga ko'ra, talabalar xorijiy tilni o'rganish jarayonida madaniy

kontekstni hisobga olish orqali 30% ko'proq muvaffaqiyatga erishganlar (Smith, 2020)

Bundan tashqari, 2021-yilda o'tkazilgan boshqa bir tadqiqotda (Johnson, 2021) xorijiy tillarni o'rganayotgan 300 nafar talabadan 75% I madaniyatlararo muloqot kompetensiyasini rivojlantirish uchun qo'shimcha mashg'ulotlar o'tish zarurligini ta'kidladi. Ushbu tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, MMK ni rivojlantirish xorijiy tilni o'rganish jarayonini yanada samarali qiladi.

Muhokama

Xorijiy tillarni o'qitishda MMK ni rivojlantirish metodologiyalari. Interaktiv metodlar: Talabalarni faol ishtirok etishga undovchi interaktiv metodlar, masalan, rolli o'yinlar va guruh muhokamalari, madaniyatlararo muloqotni rivojlantirishda samarali vosita hisoblanadi. Bunday metodlar talabalarni turli madaniyatlarni tajribadan o'tkazishga imkon beradi.

Madaniy kontekstda ta'lim: Xorijiy tilni o'rganishda madaniy kontekstni kiritish talabalarni boshqa madaniyatlarni yaxshiroq tushunishga yordam beradi. Masalan, darslarda o'rganilayotgan tilga tegishli adabiyotlar, filmlar yoki musiqa asarlarini muhokama qilish orqali talabalar madaniy kontekstni yanada chuqurroq anglaydilar.

Loyihalar asosida ta'lim: Talabalar turli madaniy tadbirlarni tashkil etish yoki boshqa mamlakatlarga sayohat qilish orqali MMMK ni rivojlantirishlari mumkin. Bunday loyihalar talabalarni haqiqiy hayotda muloqotga taayyorlaydi va ularning tajribasini kengaytiradi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, xorijiy tillarini o'qitishda madaniyatlararo muloqot kompetensiyasini rivojlantirish zamonaviy ta'lim tizimining ajralmas qismi hisoblanadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, MMK ni rivojlantirish xorijiy til o'rganishni yanada samarali qiladi va talabalarni global jamiyatda muvaffaqiyatli faoliyat yuritishga tayyorlaydi. Interaktiv metodlar, madaniy kontekstda ta'lim va loyihalar asosida ta'lim kabi metodologiyalar yordamida talabalarning MMK si rivojlanishi mumkin. Kelajakda xorijiy tillarni o'qitishda ushbu kompetensiyani yanada kengaytirishga qaratilgan tadqiqotlar va amaliyotlar muhim ahamiyatga ega bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati:

1. Gulomova, R. (2020). Sociolinguistic competence of L2 students. *TJE- Tematics journal of Education* ISSN, 2249-9822.
2. Johnson, L. (2021). Enhancing intercultural communication skills in languages education: A study of student experiences. "International journal of language studies", 12(4), 78-92
3. Rashidova, G., & Munira, I. (2025). THE IMPACT OF TECHNOLOGY ON LANGUAGE DEVELOPMENT. *TANQIDIY NAZAR, TAHLILIY TAFAKKUR VA INNOVATSION G'OYALAR*, 1(4), 151-154
4. Smith, J. (2020). The role of intercultural competence in foreign language learning. *Journal of language education*, 15(2), 45-60